

Gender akcijski plan (GAP) rodne ravnopravnosti na Sveučilištu u Mostaru

Strateška područja GAP-a:

1. Institucijska kultura rodne ravnopravnosti

- Rodna ravnopravnost u procesima i sustavu donošenja odluka.

2. Rodna ravnopravnost u znanstvenom i umjetničkom istraživanju

- Osnaživanje rodne ravnopravnosti u razvoju karijera.

3. Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju

- Integracija rodne perspektive u studijske programe i transfer znanja o rodnoj ravnopravnosti u zajednicu.

4. Harmonizacija privatnog života i poslovnih obaveza

- Unapređenje kvaliteta života i rada.

1. Institucijska kultura rodne ravnopravnosti

Cilj	Pokazatelj	Mjere	Provodenje mjera	Odgovorna tijela
Šta želimo postići?	Koji je pokazatelj uspjeha?	Kako ćemo postići cilj?	Tko provodi?	Tko je odgovoran?
1. Postati prepoznatljivi u promociji i provedbi politika rodne ravnopravnosti na Sveučilištu.	Pozicioniranje u nacionalnom i internacionalnom okruženju na temelju pokazatelja rodne ravnopravnosti: pozicioniranje na sustavima rangiranja rodne ravnopravnosti, certificiranje na europskoj razini i sl.	- uskladivanjem sveučilišne regulative s ciljem provođenja <i>Plana rodne ravnopravnosti</i> - imenovanjem tijela na Sveučilištu za provođenje <i>Plana rodne ravnopravnosti</i> - uvođenjem postupaka kontinuirana institucijskog istraživanja i prikupljanja relevantnih podataka o rodnoj ravnopravnosti za potrebe međunarodnih sustava rangiranja i izvještavanja.	- pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - tajnik SUM-a.	- rektor - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - Senat - koordinatorice i koordinatori novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.
2. Izgraditi institucijsku /organizacijsku kulturu rodne ravnopravnosti i inkluzivnih praksi.	Kontinuirani napredak i/ili održavanje povoljna stanja rodne ravnopravnosti u svim područjima rada Sveučilišta.	- uvođenjem postupka redovna prikupljanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka razvrstanih po spolu u digitalnom obliku	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Ured za odnose s javnošću SUM-a	- prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - koordinatorice i koordinatori

		- izrađivanjem godišnjih izvještaja i akcijskih planova utemeljenih na analizi podataka - sustavnim praćenjem provođenja <i>Plana rodne ravnopravnosti</i> i pratećih akcijskih planova te analiza stanja po završetku strateškog ciklusa - primjenjivanjem rodno osjetljivog jezika - unapređenjem javne komunikacije i organizacije promotivnih aktivnosti i kampanja unutar i izvan institucije s ciljem obilježavanja i promicanja rodne ravnopravnosti i inkluzivnih praksi (mrežna stranica, društvene mreže i sl.).	- Ured za upravljanje kvalitetom SUM-a - Služba za ljudske potencijale SUM-a.	novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost - Ured za odnose s javnošću SUM-a - tajnik SUM-a - dekani ustrojbenih jedinica.
3. Raditi na otklanjanju rodno utemeljenih stereotipa, predrasuda	Ravnopravna rodna zastupljenost u tijelima u kojima se donose odluke.	- unapređivanjem zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama i održavanje stanja u	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno	- rektor - Senat - dekani - koordinatori i koordinatorice

te praksi koje potiču rodnu neravnopravnost.		- kojem je otklonjen „stakleni strop“ promoviranjem dobre prakse i <i>role-model</i> načela za žene: primjerice, predstavljanjem iznimna rada žena na Sveučilištu, ukazivanjem na posljedice epistemičke nepravde i sl. - ponudom edukacijskih programa/radionica s ciljem: (i) povećanja vidljivosti primjera dobre prakse na institucijama visokog obrazovanja (ii) osnaživanja i podizanja samopouzdanosti rodno podzastupljenih skupina te (iii) razvoja pregovaračkih i upravljačkih vještina kojima se može unaprijediti rodna ravnopravnost.	- vijeće za rodnu ravnopravnost - Služba za ljudske potencijale SUM-a.	novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.
4. Unaprijediti	Povećanje	- uvođenjem	- Ured za	- prorektor za poslovanje, ljudske

zadovoljstvo studenata/nastavnika/zaposlenika rodnom ravnopravnosti na Sveučilištu.	zadovoljstva stanjem rodne ravnopravnosti i/ili održavanje povoljna stanja.	poglavlja/čestica/pitanja koja/e se odnose na zadovoljstvo stanjem i praksama rodne ravnopravnosti na Sveučilištu u redovna ispitivanja zadovoljstva studenata, nastavnika i zaposlenika - davanjem prijedloga Senatu, koji su utemeljeni na analizama akcijskih planova, za unaprjeđenje politika i praksi rodne ravnopravnosti na Sveučilištu.	upravljanje kvalitetom SUM-a - Studentski zbor - Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Služba za ljudske potencijale SUM-a - studentske udruge.	potencijale i upravljanje kvalitetom - koordinatori i koordinatorice novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.

2. Rodna ravnopravnost u znanstvenom i umjetničkom istraživanju

Cilj	Pokazatelj	Mjere	Provodenje mjera	Odgovorna tijela
Šta želimo postići?	Koji je pokazatelj uspjeha?	Kako ćemo postići cilj?	Tko provodi?	Tko je odgovoran?
1. Povećati rodnu ravnopravnost u podršci znanstvenom i umjetničkom radu i	Povećanje broja žena koje objavljaju u visokoindeksiranim časopisima te koje su	- praćenjem i analizom po spolu razvrstanih podataka o istraživanjima:	- voditelj registra radova SUM-a - Povjerenstvo za rodnu	- rektor - prorektori (za znanost i razvoj) - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja

produkцији.	voditeljice projekata u znanosti i umjetnosti.	financiranje, publikacije članaka (<i>Scopus, WoS</i>), knjiga i uredničkih knjiga, umjetnička produkcija, udio voditeljica i suradnica na sveučilišnim, nacionalnim i EU kompetitivnim istraživačkim projektima, broj žena s prijavom patenata i dr. - predlaganjem planova akcije radi unaprjeđenja rodne ravnopravnosti u istraživanju (primjerice, posebne nagrade znanstvenicama / umjetnicama u područjima najveće podzastupljenosti, osiguravanje adekvatne podrške mladim znanstvenicama i umjetnicama tijekom trudnoće i/ ili ranog majčinstva, osiguravanje podrške međunarodnoj mobilnosti žena i sl.)	ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Sveučilišna knjižnica.	- tajnik SUM-a - voditelj registra radova SUM-a.

		- uključivanjem elementa porodiljinog i roditeljskog dopusta i majčinstva u evaluacijske postupke istraživačkog rada kako bi se spriječile posljedice pojave „zida majčinstva“.		
2. Povećati znanstveni/umjetnički utjecaj žena	Ravnopravna rodna zastupljenost u istraživačkim projektima u znanosti i umjetnosti te na voditeljskim pozicijama.	- promocijom i provođenjem kampanja koje čine vidljivijim postignuća znanstvenica i doprinos žena u istraživačkim timovima - promocijom i provođenjem kampanja koje čine vidljivijim doprinos rodne raznolikosti istraživačkih timova kvalitetu istraživanja - provođenjem edukacija/radionica o razvoju karijera (doktorski studiji) koje uključuju osnaživanje u području istraživanja skladu s ciljevima rodne	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Ured za odnose s javnošću SUM-a - centri za doktorske studije.	- rektor - prorektor za znanost i razvoj - voditelj Ureda za odnose s javnošću.

		- ravnopravnosti izrađivanjem i promoviranjem profila žena s uspješnim karijerama.		
3. Povećati rodno osjetljiva istraživanja i istraživanja o rodnim temama.	Povećanje broja studentskih radova, znanstvenih publikacija i umjetničkih radova koji integriraju rodnu perspektivu.	- definiranjem statusa rodno osjetljivih istraživanja u znanosti i umjetnosti i istraživanja o rodnim temama - uvođenjem institucijskog prepoznavanja integracije rodne perspektive, primjerice nagrađivanjem studentskih radova koji su integrirali rodnu perspektivu.	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - centri za doktorske studije - Studentski zbor - Studentske udruge.	- rektor - prorektor za znanost i razvoj - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja.
4. Povećati zastupljenost žena u STEM području.	Unapređenje ravnopravne rodne zastupljenosti u STEM području.	- detektiranjem i analiziranjem razloga rodne podzastupljenosti žena i otklanjanjem prepreka većem uključivanju žena u područja u kojima su podzastupljene provođenjem popularizacijskih,	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - organizacijske jedinice iz STEM područja - Ured za odnose s	- rektor - prorektor za znanost i razvoj - pomoćnik rektora za IT i inovacije - dekani ustrojbenih jedinica sa STEM područja.

		motivacijskih i aktivnosti prepoznavanja, podrške i promocije zastupljenosti žena u područjima u kojima su tradicionalno podzastupljene - provođenjem edukacija i motiviranjem učenica i studentica u područjima u kojima su žene podzastupljene: digitalne tehnologije, analiza podataka, inovacijski inkubatori (start-up), plava i zelena tehnologija i energetika, klimatske promjene i sl.	javnošću SUM-a.	
5. Povećati zastupljenost muškaraca u društveno-humanističkom (DH) području.	Unapređenje ravnopravne rodne zastupljenosti u društvenim i humanističkim znanostima.	- detektiranjem i analiziranjem razloga rodne podzastupljenosti muškaraca te otklanjanjem prepreka većem uključivanju muškaraca u područja u kojima su podzastupljeni.	- Služba za ljudske potencijale SUM-a - Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Organizacijske jedinice iz DH	- rektor - prorektor za znanost i razvoj - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - dekani ustrojbenih jedinica iz DH područja.

			područja - Ured za odnose s javnošću SUM-a.	

3. Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju

Cilj	Pokazatelj	Mjere	Provodenje mjera	Odgovorna tijela
Šta želimo postići?	Koji je pokazatelj uspjeha?	Kako ćemo postići cilj?	Tko provodi?	Tko je odgovoran?
1. Integrirati rodnu perspektivu u studijske programe.	Uvođenje jednog izbornog kolegija o rodnoj ravnopravnosti.	- pripremiti i uvesti jedan izborni kolegij o rodnoj ravnopravnosti dostupan svim studentima na Sveučilišnoj razini.	- Ured za upravljanje kvalitetom SUM-a - Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost.	- rektor - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom.
2. Educirati o posljedicama nasilja nad ženama kao i rodno/spolno uvjetovanog nasilja u cjelini.	Povećanje broja edukacija i edukacijskog materijala za zajednicu na temu rodno/spolno uvjetovanog nasilja.	- kontinuiranim izrađivanjem, publiciranjem i diseminacijom znanstvenih materijala o sprječavanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja.	- Akademija SUM-a - Centar za cjeloživotno učenje SUM-a - Ured za odnose s javnošću SUM-a - Studentski zbor.	- rektor - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja.
3. Postati predvodnicima u ponudi digitalnih	Uvođenje jednog online izbornog kolegija.	- osigurati izvođenje izbornog kolegija i online održavanje i osiguravanje	- Ured za upravljanje kvalitetom SUM-a	- rektor - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja

(online) edukacijskih programa u svezi s rodnom ravnopravnošću, promocijom različitosti i inkluzivnim praksama.		webinara i online edukacije za zaposlenike/nastavnike/uprave.	- Centar za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru – SUMIT - Akademija SUM-a - Centar za cjeloživotno učenje SUM-a.	- prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - pomoćnik rektora za IT I inovacije.

4. Harmonizacija privatnog života i poslovnih obaveza

Cilj	Pokazatelj	Mjere	Provodenje mjera	Odgovorna tijela
Šta želimo postići?	Koji je pokazatelj uspjeha?	Kako ćemo postići cilj?	Tko provodi?	Tko je odgovoran?
1. Radno okruženje koje omogućuje zaposlenicima harmoniziranje poslovnih i životnih obaveza i odgovornosti.	Povećanje indeksa zadovoljstva zaposlenika uvjetima radnog okruženja.	- izradom smjernica o potpori sastavnicama/fakultetima i djelatnicima koji su roditelji djece predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole, djelatnicima s članovima obitelji s posebnim potrebama i onima koji skrbe o starijim članovima	- Služba za ljudske potencijale SUM-a - Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost.	- rektor - tajnik - dekani ustrojbenih jedinica - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - koordinatori i koordinatorice novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.

		- obitelji - procjenom potreba i unapređenjem mjera usmjerenih za osiguravanje ravnopravnog položaja studentica i studenata s djecom - osiguravanjem potrebnih podataka i potpore za muškarce koji koriste porodiljni i/ili roditeljski dopust.		
2. Razviti dopunske sustave usluga i podrške koji osiguravaju ravnopravan razvoj karijera žena i muškaraca.	Povećanje broja korisnika sustava usluga kojima se osigurava rodna ravnopravnost. u razvoju karijera	- izradom smjernica o potpori sastavnica/fakultetima i djelatnicima koji su roditelji djece predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole, djelatnicima s članovima obitelji s posebnim potrebama i onima koji skrbe o starijim članovima obitelji - procjenom potreba i unapređenjem mjera usmjerenih za	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Služba za ljudske potencijale SUM-a.	- rektor - tajnik - dekani ustrojbenih jedinica - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - koordinatori i koordinatorice novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.

		- osiguravanje ravnopravnog položaja studentica i studenata s djecom - osiguravanjem potrebnih podataka i potpore za muškarce koji koriste porodiljni i/ili roditeljski dopust.		
3. Reducirati razlike u prihodima između muškaraca i žena.	Povećanje rodne ravnopravnosti u rodno uvjetovanom jazu u dopunskim prihodima.	- prikupljanjem podataka o rodnoj ravnopravnosti plaća i prihoda (diskrecijski prihodi, ugovori o djelu, autorski honorari, stimulacije i sl.) i njihovo uključivanje u godišnji izvještaj.	- Služba za ljudske potencijale SUM-a - Služba za financije i računovodstvo SUM-a - Služba za planiranje, analizu i izvršavanje SUM-a - Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost.	- rektor - prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom - koordinatori i koordinatorice novouspostavljenih tijela za rodnu ravnopravnost.
4. Osigurati da Sveučilište u Mostaru bude „sigurno mjesto“, slobodno od rodno zasnovanog nasilja i diskriminacije.	Povećanje dobrih praksi njegovanja otvorene riječi i reduciranje slučajeva rodnog	- donošenjem posebne politike (priopćenja) u svezi s nultom tolerancijom prema svim oblicima spolnog uzinemiravanja - uvođenjem posebnog	- Povjerenstvo za rodnu ravnopravnost - Savjetodavno vijeće za rodnu ravnopravnost - Služba za financije i računovodstvo SUM-	- rektor - pomoćnica rektora za nastavu, studente i pravna pitanja - tajnik - Senat - koordinatori i koordinatorice novouspostavljenih tijela za rodnu

	zasnovanog nasilja i diskriminacije.	holističkog protokola/smjernica za prevenciju i postupanja u slučajevima spolnog uznenemiravanja i nasilja te sprječavanjem sekundarne viktimizacije - osiguravanjem psihološke podrške za žrtve spolnog uznenemiravanja - izrađivanjem edukacijskog programa/materijala s ciljem podizanja svijesti o predrasudama te sprječavanjem seksističkog govora i govora mržnje.	a - Etička povjerenstva na fakultetima - Sveučilišni savjetovališni centar - Fakulteti / ustrojbene jedinice.	ravnopravnost.

Plan rodne ravnopravnosti Sveučilišta u Mostaru izrađen je u skladu sa strateškim nacionalnim, europskim i svjetskim strategijama te politikama i kriterijima praćenja:

1. Sustainable Development Goals (SDG)

2. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW)

3. Zakon o ravnopravnosti spolova (Bosna i Hercegovina)